

DEMOKRACIJA

Leto VI. - Štev. 25

Trst - Gorica 20. junija 1952

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 62-75
 Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
 Gorisko uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
 CENA: posamezna številka L 25. — Naročina:
 mesečno L 100, letno L 1.200. — Za inozemstvo:
 mesečno L 170, letno L 2.000. — Poštni čekovni
 računi: Trst štev. 11-7223, Gorica štev. 9-18127

Izhaja vsak petek

Pred odgovornostjo

Minila sta komaj dva pičla meseca, odkar je bil med Italijo in Zahodnimi velesilama dosegren sporazum o izpreamembah v upravi našega področja, in že se je zvrstil cel niz dogodkov, ki dokazujejo vso zgrešenost te potete. Vkljub vsem napovedim in nestrenemu pričakovanju niso na tržaških volitvah pridobili glasove ireditisti, temveč so jih pridobili zagovorniki neodvisnosti našega Svobodnega ozemlja. Tiste italijanske večine, ki naj bi nasodno (kakor so to zahtevali prizadeti) nagnila tehnico na italijansko stran, ni nikjer. Naspromet, se zmanjšala se je. V sestovnem časopisu, kakor tudi v revijah obeh anglosaških dežel, pa se vedno bolj množijo glasovi, ki očitajo uradni zahodni politiki, da hodi glede tržaškega vprašanja po napaci poti.

Vzemimo n. pr. tudi zadnji dogodek. Avstrijski minister Gruber se bo v Beogradu razgovarjal z Jugoslovani o vprašanjih, ki zadevajo obe državi, in med ostalim pravijo, da bo ob tej prilici Avstrija zaprosila Jugoslavijo, naj ji da v rešem pristanišču prosto cono, ki bo služila samo avstrijskim potrebam. May ni to odkrita grožnja Trstu? Ali ne vidijo kratkovidni krajevni prenapetosti, kam bodo prilejali naše mesto, če ne bodo hoteli priznati, da sta naše življenje in bodočnost odvisna od povezave z zaledjem, ne pa od objema tiste države, ki se boji, da ne bi Trst tekmoval drugim njenim pristaniščem, ki niso tako na meji in saj ji bolj pri srcu? Kje bi bilo vendar Avstrijem potrebna iskat prostoto cono na Reki, če bi v Trstu imeli kar celo svobodno mesto in bi njihov delegat sedel kot polnopravni član v vrhovni upravi naše luke?

Vse to in še marsikaj drugega je najbrž razlog, da poklicani nekum z nevojito misijo na tisti trenutek, ko bodo morali v Trstu prevesti neposredno sodelovanje in tem odgovornost za gospodarski razvoj našega mesta.

Nismo več daleč od 15. julija, ko morajo novi funkcionarji prevzeti razna, doslej po Američanih ali Britancih zasedena mesta. A vključno temu se o vsem tem prav nič ne sliši. Ko se bo to zgodilo, potem bo namreč konec s sklicevanjem na Zaveznike; za vse, kar ne bo prav, bodo odgovarjali tisti, ki bodo upravljali zadevne odseke javne uprave. To pa niso prijetne stvari! Morda bomo doživelj tudi to, da se bo jasneje in tipičneje pokazalo, v čem je tista pomoč, ki nam jo baje s tako razsprostirjenosti nudi Italija. Morda v tem, da ustvarja za transito trgovino take pogoje, da se naš glavni klient, Avstrija, obraci na Jugoslavijo, kjer naj bi upala da bo v manjši in slabši opremljene Reki bolje postrežena kakor v večjem in glede pristaniških naprav popolnejšem Trstu?

Toda s svojimi novimi funkcionarji bo v Trstu Italija polagala še nek drug izpit. Marsikateri zahtevi tržaških Slovencev doslej niso bili zadoščeno z izgovorom, da je to nemogoče, enkrat, ker tega nočej zavezniki, drugič, ker se tega brez italijanskega soglasja ne more napraviti. Ce je kdo temu ugovarjal, če da so to samo izvijanja, so ga prepričljivo potolažili z zatrdom, da bi bilo vse drugače, če bi oni imeli proste roke. Potem bi baje videli, da sedanja Italija nima nobenih raznarovalovalnih namenov, da so v Italiji jaščne tendenze one-mogočene itd. »Kar počakajte, da se vrne Italija, pa boste videti, da je bil vzlak, ki ni bil v ostalem tuj nitti predstavnikom italijanskih strank, ki se so v teku zadnje volilne borbe obrnili na slovenske volilice v slovenskem jeziku.

Raj je s podporami za učitelje in profesorje?

Znano je, da obstaja poseben fond, iz katerega deli Provinca od časa do časa izredne denarne podpore potrebnemu šolnikom. Tako je bilo tudi letos izdana okrožnica na vse šole, naj šolniki, ki žele dobiti podporo, vložijo prošnjo do 10. julija. To okrožnico je dobilo, v kolikor nam je dosedaj znan, samo didaktično ravnateljstvo pri Sv. Jakobu, ki je svoje učitelje o tem tudi pravočasno obvestilo. Iz ostalih šol v mestu pa so nam dosedaj povedali, da okrožnice doslej še niso dobili ali pa da vsaj nameščeni zanje ne vedo.

Mislimo, da je tak postopek nepravilen! Posebno med slovenskimi šolniki je veliko takih, ki bi jim bili te podpore nujno potrebne in dobrodoše. Vsi prizadeti misljijo, da bi moralna pristojna višja šolska oblastja poskrbeti, da bi vsi slovenski šolniki bili pravočasno obveščeni vsaj o teh redkih ugodnostih, ki so jim ponujene.

* * *

Williamsburška izjava

Izjava begunških prvakov izza železne zavese

Na obletnico williamsburške slike pravice so begunski prvaki iz Albanije, Bolgarije, Češkoslovaške, Estonke, Madžarske, Latvije, Litve, Poljske, Romunije in Jugoslavije podpisali naslednjo:

»Williamsburško izjavo 1952«:

Komunistične vlade in ustave, ki so bile vzdijene našim rodnim zemljam, so potepitale svobodo in potvorile pravi smisel in simbol človeških načel, ki so uotelešena v resnično revolucionarnih listinah, kot je »virginijška listina pravice«. Ze dolgo je jasno, da so socialne, gospodarske in človečanske reforme, ki jih proglašajo, le gola propaganda, ki naj prevara naše narode in jim vsili komunistične vlade s pomočjo brezbožne, totalitaristične, reakcionarne, imperialistične in vojaške zarote; posledica vsega tega je, da so naše dežele potisnjene nazaj v razmere, kakor so vzdavale v času suženjstva. Podpisani v izgnanstvu živeči predstavniki desetih držav, zatiranih po vladavini, ki odrekajo našim rodovim neodvisnost, in ki so jih oropali blagrov njihovega doma, njihovih svoboščin, njihovih narodnih tradicij in njihovih demokratičnih ustanov, smo se sestali v mestni hiši, v kateri so 12. junija 1776 podpisali »virginijško listino pravice«. Na dan obletnice tega zgodovinskega dogodka znova poudarjamo načela, ki jih je postavila ta velika človeška listina.

Med temi načeli čuvamo kot svetinjo zlasti svobodno in po rojstvu enako poreklo človeka, njegovo neodvisljivo pravico do življenja in lastnine, do dela za svojo srečo in varnost; ponavljamo, da izhaja oblast iz naroda in da je voda slabnica naroda; da ima narod pravico, da vladu, ki dela proti temu cilju, spremeni ali odstavi in postavi novo vladu; da mora biti sodstvo neodvisno od uprave; da morajo biti volitve svobodne; da se ne sme zakonov ukinjati ali sprejemati brez privoljenja vladne.

Proglasimo pravico do javnega sodnega postopka; vsak ima pravico seznaniti se z vzrokom in značajem obtožbe; ne sme se ga siliti, da bi obremenjeval samega sebe, zaščiten mora biti pred samovoljno preiskavo in aretacijo. Veljati mora pravda in tiska; vojaški mora biti podrejen civilni oblasti; nobena svobodna vladna ne more ostati na oblasti, če ne priznava etničnih načel; vsi ljudje imajo enako pravico do svobodnega izpovedovanja vere.

Vemo, da naši narodi lahko dosežejo varnost in srečo samo s pomočjo teh velikih načel, ki se jih pa ne more uresničiti brez obsovitve do trinočja. Zato proglašamo, da bodo takoj, ko bo naše prebivalstvo osvobojeno, ukinjena tajna policija, koncentracijska taborišča, prisilno delo, sodstvo z mučenjem in strahovanjem, izsiljevanje, aretacije, rodomon in deportacije. Diskriminacija po razredih, narodnostnem ali rasnem poreklu, verskem ali političnem prepirčanju, peganjanje vere in cerkve, gospo-

stvo tuje sile nad katero koli državo bo odpravljeno.

Stahanovstvo in kazenski zakoni za vzdrževanje delovne disciplinje bodo takoj ukinjeni. Kmetje je treba osvoboditi prisilne kolektivizacije in kolhozov.

Obljubljamo, da bo iz naših dežel izginilo trinočje nad človeškim mišljem, trinočje manjšinske klike nad večino ali trinočje večine nad manjšinami.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice v nobenem mesto v velikem globu.

Obljubljamo, da se bo vladanje s terorjem zamenjalo s svobodo in zakonitostjo in da bodo postala zgornji navedeni načela in svobodne temeljne pravice

V E S T I z G O R I Š K E G A

Koristi našega ljudstva Borba občinskega svetovaleca g. Bratuža

V ponedeljek zvečer 16. t. m. je bila na goriškem gradu seja občinskega sveta, ki je med drugimi tečkami sestavljena na dnevnem redu tudi proračun za tekoče leto 1952.

Proračun je postavljen na precej zgrešeni podlagi, ki je v okviru protislovju z najosnovnejšo politiko štedenja in omejitve na stvarne potrebe občine in vseh občinjav, tako da primeroma trdijo sestavljaci proračuna in tozadvene prilozene razlage, da so skrili stroške za trideset milijonov lir glede onih iz leta 1951. V resnicni pa so ti stroški še večji od lanskega leta! Razlika je samo v tem, da je bil lani predviden prispevek 76 milijonov lir od strani države za kritje primanjkljaka, v proračunu za tekoče leto pa je predviden prispevek v znesku 150 milijonov lir za kritje višega primanjkljaka.

Samo za občinski hlev je predvidenih 15 milijonov lir, 16 milijonov za občinsko kovačnico in 7 milijonov lir za občinsko mizarski delavnico, tako da predvideva proračun samo za občinski ekonomat zgoraj navedenimi tremi postavkami, nič manj kot 55 milijonov lir! Ce stane toliko ekonomata, si lahko mislimo, koliko stanejo občinski uradi in drugi resorci!

Petintrideset milijonov lir je predvidenih za novo italijansko šolo z otroškim vrtecem v Strašicah, trinajst milijonov pa za popravo in dograditev siročišča Lenassi, kjer se slovenske sirote raznarodujejo, ker nimajo prav nobene vzgoje v svojem materinem jeziku. Stirinajst milijonov lir je predvidenih za napeljavo greznice v Ločniku ter v ulicah Alviano, Balamonti, Formica itd. En milijon lir predvideva pa proračun za plačilo stroškov za pravdanje občine tudi s slovenskimi strankami, ki morajo iskati pravico na sodniji, ker jim je občina krivčno zanika!

Niti ene postavke pa ni v proračunu za napeljavo vode na Oslavje, kjer jo naše ljudstvo nujno potrebuje, in za obnovno pokopalništvom v Pevmi, kjer nimajo več prostora za pogrebanje mrljev.

G. Bratuž je pred nedavnim, kot smo poročali, prosil županstvo, naj reši v uredi z najnujnim postopkom ureditev teh dveh zadev!

V razlagi, ki jo je župan podal v proračunu, in katero je seveda sestavil izvršni odbor, se zoper ponavljajo star pesem o novih državnih mejah, ki so krive nesrečnega finančnega v gospodarskega položaja, v katerega je Goriška zašla po 15. septembri 1947. Ta razlaga odkriti priznava, da je zaledje dalo življenje Gorici. V razlagi hvali občinski odbor samega sebe in si vije vence favorik za pametno in modro upravljanje občine! To da lastna hvala... s tem, kar sledi!

Svetovalec g. Bratuž je na poslednjekvi seji iznesel vse gori navedene stvarne kritične pomislike od postavke do postavke in v klenih besedah očital občinskemu odboru, da popolnoma zanemarja potrebe slovenskega ljudstva, tudi tam, kjer so zelo nujnega značaja, kot so na primer napeljava vode na Oslavje, obnovitev pevmskega pokopalnišča in napeljavo vode po hišah v Standrežu. Najde pa vedno denar, in tudi težke milijone, kadar gre za zgraditev italijanskih vrtcev in šol, kjer ne stedi. Stedi pa na račun slovenskih občinjav, katerih otroške vrte so izročili raznarodovalni organizaciji ONAIR z Izgovorom, da stanejo preveč! Poleg tega je izvršni odbor porabil 15 milijonov lir, ki jih je prejel ali jih še prejme na račun vojne odškodnine na standreški občinski stavbi, za šolo istriškim izseljemcem (vezulom), namesto da bi teh 15 milijonov lir obrnil v korist domačemu standreškemu ljudstvu, ker je standreška občinska stavba njegova!

Kar fe teče trditve v razlagi, da se gospodarskih težkot krive nove meje, i. g. Bratuž logično izvajal, da s tem odbor priznava, da je zaledje, ki je stodostotno slovensko, in ki je sedaj v Jugoslaviji, dajalo življenje Gorici, ne da bi iz Gorice, to je od odgovornega italijanskega upravnega središča, bilo dejano tistega upoštevanja in tiste ga pravičnega ravnanja, ki častno pritiči onemu, ki nekoga drži pri življenju. »To izjavljam visokega čela — je dejal g. Bratuž — kajti za vsakdanje sklicevanje na območje črto, ki naj bi poostrial položaj mesta, se skriva zaskrbljenost občinskega odbora zaradi sodobne, ki jo bo mesto dalo o njegovem upravljanju, ki je vse prej kot rotato.«

SOVODNJE

V soboto 14. t. m. se je tu poročila domačinka gospodčina Vera Hmeljakova, učiteljica osnovne šole, z g. Antonom Nanutom iz Standreža, slušatelja na kemični fakulteti v Trstu.

Mlademu paru želimo vse vaščini obilo sreči in zadovoljstva v novem stanu!

Na prostovoljno delo v Anglijo

Letos bodo prvič odšli na prostovoljno delo — na kmete — v Anglijo tudi iz našega mesta. Poleg lahkega dela na polju so predvideni tudi večji skupinski izleti po Angliji in razni socialni in kulturni tečaji. Vsa pojasmila in navodila dobre vsi, ki bi želeli na taketočišče, na sedežu ENAL v ulici S. Giovanni. Prijavijo se lahko vsi moški in ženske kakršnega koliklici in stanu.

G. Bratuž se je omejil, kot vidimo, le na nekatere bolj kričeče postavke v proračunu. Povedal pa je, da bi lahko iznesel kritiko še na mnoge druge postavke. Tu je zoper omenil, da medtem ko odbor skrbila za čim večjo dotacijo stavb italijanskim šolam, noče poskrbeti za primerno telovadnico slovenskim šolam, ki jo nujno potrebujejo. Poudaril je, da je večno jokanje po izgubljenem slovenskem zaledju peseck v oči rimskim vladnim krogom z namenom, da se dosežejo čim večji prispevki za kritje pričankljaj.

Ob koncu je g. Bratuž pozval odbor, naj skrbti tudi za slovensko prebivalstvo, ki je domače ljudstvo in ki plačuje takse in davke ter ima italijansko državljanstvo, in naj opusti enkrat za vselej diskriminacijsko rasno politiko proti Slovencem.

Govor g. Bratuža so večinski svetovalci skoraj in skoraj spremišči v divjaškim vpitjem in neolikanimi psovkami. Bisiach mu je očital, da je bil fašist, ko fašist, ko resinci niko ni bil in je zaradi njegovega slovenstva in demokratičnih načel

trpel preganjanje in arretacijo. Beltrame je trdil, da je g. Bratuž enak dr. Agnelli, ki je v zadnjem volilnem kampanji v Trstu žalil italijanske vojake, toda svetovalec g. Pavlin (DFS) ga je takoj zavrnil, da je dr. Agnelli rekel, da je italijanski vojak Junaški in hraber, kadar se boril za pravljeno idejo, in slab, kadar je vojna zanj krivična. Sploh je tudi g. Pavlin ves čas vztajno bil kos navalu večinskih svetovalcev in njihove izpade krepko in duhovito zavračal! Svetovalec Birsa je pa dejal, da Slovenci g. Bratuža sovražijo, ne da bi pomisili, da so še lani prav Slovenci. G. Bratuž izvolili celo v pokrajinski svet in mu tako izkazali svoje zaupanje. Dr. Culot pa je opomnil, da se godi Gorici slabo, se godi slab, se godi še slabše Slovencem onstran meje. Pri tem pa ni pomisili, da je njegova trditev v protislovju s trditvijo, da je izgubljeni slovensko zaledje krivo propagandisti Gorice. G. Bratuž je zavrnil tudi dr. Levija, naj raje molči, ker prav on ima proti sebi vse mesto in celo občinske odbornike!

Zupan dr. Bernardis je odgovoril

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa, smo goriški slovenski verniki doživeli novo razočaranje.

Kot strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bodisi pri procesiji. Pri njih je ljudsko petje še v povoju, dočim je pri nas v polnem razmahu!

Nemogoče je posteno opraviti ta ukrep. V zadnji Demokraciji smo čitali, da je najvišja cerkevna oblast ponovno ukazala misijarnarjem, da se morajo posluževati domačega jezika, in torej tudi skoraj vsak šesti ali sedmi potnik potoval iz Gorice v prvem ali drugem razredu.

Zato strela z jasnega je udarila med nas vest, da je goriški nadškof prepovedal slovensko petje pri procesiji. Prepovedal je sicer tudi italijansko, a italijanske vernike ne ti skoro nič prizadelo, ker oni itak pojejo večinoma samo latinske pesmi bodisi v cerkvi bod

Zahajajoče rdeče zvezde

Med izvoljenimi romunskega političnega partija Ano Pauker ni več. Ana Pauker stoji na čelu romunskega zunanjega ministrstva in je obenem tudi podpredsednik romunske komunistične vlade. Njen izbris iz vrste zarotnikov pomeni, da je svojo vodilno vlogo v romunski sovjetski politiki zapravila, in njen direktor telefonski stik s samim Stalinom je prekinjen. Centralni komite Komunistične partije Romunije je Ano Pauker javno ozigosal in verjetno bo že v doglednem času povsem zatonila iz komunističnega obzora.

Ana Pauker je tipična profesionalna revolucionarka, kakor jih najdemo raztresene po vsem svetu in tudi v Trstu. Ana Pauker je najbrezobjeznejša in naravnost bestialna komunistka, ki je celo svjega lastnega moža, katerega imen se vedno nosi, poslala na morsko. Kakor je pri takih histerično prepnetih pokvarjenkah navada, je ta ženski monstrum, ko se je enkrat prikopal do oblasti, na široko odprl pot svojim živalskim instinktom. Ana Pauker je morila kot razkaen panter, pri tem pa nastopala kot najbolj ekscentrična, mondenka. Po številnih gradovih romunskih kraljev je nastopala kot kraljica, obkrožena s trumami vpogljivih lakajev. Sama sebe je pogostokrat primerjala ruski carici Katerini. Tak način življenja je zahteval seveda mnogo večje prejemke, kakor so bili tisti, ki jih je uradno prejemala. Kot židinja pa je razumeala vmešati svoje prste v vse večje državne kupčije in je sadove teh kupčij spremeno nalagala na bančne račune v zahodnih tujinah. Pred poldrugim letom je v Sveti vrhovno sodišče močno razsvetljeno židovske genialnosti v priemu romunskega milijonarja Vicanju.

Istočasno z Ano Paukerjevo so pognali v Romuniji tudi finančna ministrica komunistične vlade Vasilije Luka, ki je bil rojen na Sedmograškem kot Madžar in se je takrat pisal še László Lukács. Prekršeni Vasilije Luka je bil za predstavitev Ani Pauker kot naročen, saj je bil vse do 8. marca t. l. finančni minister romunske komunistične vlade. Luka je v začetku tega leta izvedel znano valutno reformo na Romunskem in pri tem zaslužil težke milijarde. Ana Pauker pa pri tej finančni transakciji ni prisla do svojih računov. Luka, ki je spadal med štiri najvažnejše stebre romunskega boljeviškega režima, se je zelo trudil, da bi Ano Paukerjevo kot podpredsednico komunistične vlade izpodkopal, ker se drugače ni mogel ostrešiti njenih izsiljevanj. Bitka med obema gangsterjema je trajala le malo časa.

Ana Paukerjeva je uspela v Moskvi razkrivati finančne mahinacije finančnega ministra. Obdolžila je Luka, da je valutno reformo v državi izvedel smo zaradi tega, da bi se okoristil. Za Moskvo seveda to ni bilo nobeno odkritje, saj je ta praksa priljubljena v vseh satelitskih državah in je to originalni kremeljski izum za honoriranje najvažnejših boljeviških prigrajančev na škodo ljudstva. Zato pa je Ano Paukerjeva svoje obožje zabeležila s »titovskimi cilji«, ki v Kremiju se vedno dobro vžigajo. 8. marca t. l. je Luka zletel kot finančni minister, ostal pa je še vedno član politibroja in podpredsednik komunistične vlade. V finančnem ministrušu so po odhodu Luke izvedeli temeljito čistko in zapri-

Misel, da bi mogli s tem, če bi dalje časa vodili do Sovjetske zveze pametno in prijazno politiko, pridobiti sovjetske ljudi, se zdi vsakomur, kdor je bil kdaj tam, nesmiseln.

Sovjetske javnosti ne morejo dosegči nikake ugodne vesti o zahodnih razmerah. Ce bi se izjemno kdaj dogodilo, da bi mogli prepričati sovjetskega državnika, ki je na obisku na Zahodu, o naši dobril volji, bi ob svojem povratku takoj izginil, ko bi razkril svoje novo prepričanje. Razen tega je zelo dvomljivo, če so Rusi sploh sposobni, da bi izpremenili svoje mišljene, tudi če bi jim lahko svobodno sporočali vse, kar bi hoteli.

Vsi Rusi, s katerimi sem govoril, pa naj so bili državnik ali šofér, so bili očitno zadovoljni s sovjetsko oblastjo. O sovjetskih razmerah so govorili s prav takim nadušenjem, zavzetostjo in preprostostjo, kakor so morali govoriti prvi kristjani o svoji veri in kar je delajo mohamedance nekdaj tako fanatične. Ce jim kdo pripoveduje o kakšni za nas splošno znani in resnični zadevi zunaj Sovjetske zveze, se samo neverno smehlajo in njihov smehljaj izraža trdnost zavesti, da so o tem bolje poučeni kakor tisti, ki jim to pripoveduje, in ta zavest je tem trdnejša.

Tri najboljše Lukove sodelavce, Poleg tega so pozapri 15 komunističnih poslancev in 70 drugih komunističnih veličin. Pred nekaj dnevi pa so tudi Loko končno odstavili z vseh partijskih funkcij, in to je bil tudi najbrž zadnji maščevalni akt Ani Paukerjeve.

Od 8. marca pa do 25. maja je imel tudi Vasilije Luka dovolj časa za maščevanje nad svojo nekdanjo ljubico. Komunistični partiji v Kremiju je predložil učinkovite dokaze o udeležbi Ani Paukerjeve na romunski valutni reformi. Tako je tudi Ana seveda še prvi korak. Verjetno bo »Ana — Katerina« že v doglednem času

in končnoveljavno odigrala svojo bestialno in umazano vlogo. Za demokratični svet ta dogodek ne pomeni mnogo, pač pa za izmučeni romunski narod, ki se bo na ta način le iznebil krvoseke, čeravno jiblo neizogibno sledila druga.

Seveda bodo tovarišice Ani Paukerjeve in tovariši Vasilija Luke pri Delu o vseh teh »zvorih v Romuniji previdno molčali, kakor molčijo o vseh ostalih številnih postenjakovih po vsem komunističnem svetu izven zvezne zaveze. Nepoučeno ljudstvo pa kljub vsemu odpira oči na veliko žalost in materialno škodo kominformističnih zasluzkarjev, ki verjetno ne bodo nikoli doživeli pokojnine.

Beg s Poljske

Voditelj poljskega gibanja za nedovoljenost, Jerzy Lerski, je na letnem kongresu Američanov poljskega rodu v Atlantic Cityju poročal, da zbeži s Poljske, ki ječi pod komunističnim jarmom, vsako leto približno 12.000 ljudi. Dodal je, da večina teh beguncev najde zatočišče v skandinavskih državah.

Kako se godi Madžarom?

Po novih predpisih, ki so jih izdali komunisti, smejo Madžari pisanje soročnikom in prijateljem, ki jih imajo v svobodnih državah, samo tri pisma na leto. Madžarski begunci, ki prihajajo na Dunaj, poročajo, da na Madžarskem že nekaj časa ne razdeljujejo pošte, ki prihaja iz svobodnega sveta.

Trpko vprašanje

Izseljeniška pomoč svojcem v Jugoslaviji zelo otežkočena

Glasilo Slovencev v Argentini, Svobodna Slovenija, je objavilo pod naslovom »Ali iz sramu ali iz sovraštva naslednji članek, ki ga zaradi njegove aktualnosti z nebitvenimi okrajšavami ponatiskujemo.«

Slovenski izseljenec je vedno podpiral svojce v domovini. V rednih razmerah je ta podpora bila denar, s katerim so domači lahko dobili, česar so potrebovali, v izrednih razmerah, ko niti za denar ni bilo mogoče vsega dobiti, pa so se te podpore spremenile v blagovne pošiljke, ki so domačim pomagale, da so se prebili skozi kritične časne.

Po prvi svetovni vojni so blagovne podpore presenetljivo hitro prenehale. V nekaj letih se je počasno mlade države gospodarsko ustalili na domačem trgu je bilo zato metno ceno kmalu vsega dovolj.

Po drugi svetovni vojni je preteklo že sedem let, pa vse kaže, da so posledice vojne v domovini danes bolj občutne kakor prvo leto po vojni. Do pred kratkim je manjkal prav vsega, razen za par tisoč privilegirancev, in tako je bila vseka pomoč v blagu za domače kakor blagovest iz raja. Dobivali so v paketih stvari, ki se nam zde vsakdanje, zanje so pa pomenele izrednost, na katero skoraj mislili niso več upali. Zadnje čase pa pravijo,

da je vsega, kar si srce poželi v izboljšu naprodaj, toda po takih cenah, da nikomur, ki živi od dela svojih rok, teh stvari ni mogoče kupiti. Zato svojci še prosijo blagovnih pošiljek, zlasti oblike in obutve, ki ima tam astronomsko ceno.

Devizna politika Titove vlade nemogoča vsako denarno pošiljko, kazaj, kadar pošte denar po banki, da Titu štiri petine, eno petino vrednosti pa dobit prejemnik. Nedavno je hotel slov. izseljenec narediti uslugo prijatelju v domovini,

ki ga je prosil podpore za nakup čevljev. Informiral se je na banki in izvedel, da bi moral odšteti 500 argentinskih pesos, da bi prijatelj tam mogoč kupiti par najslabših čevljev. Za ta denar se v Argentini dobi pet parov kar dobrih čevljev.

Kakor hitro bi Titova Jugoslavija priznala uradno svoji šibki valuti tisto veljavno, ki jo na mednarodnem trgu v resnici ima, bi blagovne pošiljke kar na mah prenehale in se spremenele v denarne načinice.

Toda komunistom ni za to, da bi se stvar rešila v korist prizadetih in potrebnih. Prav nasprotno je! Radi bi preprečili te pošiljke.

In to iz dveh razlogov. Prvič: nepretrgana veriga paketov, ki iz vseh strani sveta prihajajo v Jugoslavijo, je glasna obtožba za Titov režim, ki ni zmožen dati svojemu ljudstvu najpotrebenjega, kar se je posrečilo že zdavnaj Lahom, Avstrijem, celo Nemcem, kjer so pomankanje blaga ali pretirane cene potrebcinam že davno pozabiljena zadeva. Komunisti čutijo, kako jih sodi svobodni svet. V deželo, ki je včasih izvajala tisoč vagonov žita, stotine glav živine in prasičev ter perutin, ki je veljala za eno najcenejših na svetu, kjer je tujež živel bolje nego doma, prihajajo sedaj paketi z moko, makaroni, kepico masti, stekleničko olja, škatlico konzerv, da ne omenjam sto drobnih predmetov, ki so jih včasih Dalmatinici ponujali od hiše za hiše za vsako ceno. Res je, vsak paket, ki potuje proti Jugoslaviji, je propagandisti, ki kličejo svobodnemu svetu, kako korupcen in nezmožen je rdeči režim v naši domovini. Drugi razlog je pa morda še močnejši: sovraštvo v nevoščljivosti. Pošiljke prihajajo večinoma v roke ljudem, ki imajo v tujini svoje v prijatelj protikomuniste. In to večinoma od ljudi, ki jih je Titova propaganda doma silikala kot čredo brezpravnih, lačnih, bohnih in ušivih zapeljancev, ki hirajo po taboriščih, ali pa tlačanje za sramotno ceno tujemupital, sedaj pa že leto za letom pošiljajo skromne, a dragocene zadeve dela v svobodi njim, ki žive v lažni svobodi. Za to so pripravili predvsem tem ljudem novo oviro: carino.

Po poročilih, ki jih imamo, ta carina neredko presega vrednost blaga. Saj dosegajo skromen paket oblačilnega blaga vsolo 10.000 din in čez to se pravi toliko, kolikor povprečen uslužbenec zasluži v treh mesecih. Imamo dalej dokaze, da se ta carina ne prisjojo po vrednosti blaga, ampak po priljubljenosti ali osvojačnosti prejemnika. Ne nas, ne onih doma ta neenakost ne preseneča, ker oboj vemo, koliko veljavno imajo uredbe rdečih oblastnikov.

Tako se sedaj dogajajo primeri, da svojci pošiljke ne morejo sprejeti, ker ne zmorejo carine. Prav tako ne zmorejo poštnine, da bi pošiljko vrnili — ta znaša do 4.000 din — in tako bo paket obsticala na pošti, šel po preteklo dolocenega časa na dražbo in za par desetakov ga bo dobil — komunist.

Hud je ta udarec, pa ga bomo preboleli. Iskali bomo drugih potov, kako pomagati tistim, ki trpe, in našli jih bomo. Taki in podobni ukrepi so za nas, ki že nekoliko poznamo življenje, podobni kretanjem človeka, ki se potaplja: večina njegovih kretanj gre v prazno in v njegovo škodo.

visoko oceniti pobudo, ki jo je dobila Sovjetska zveza od svojega močnega medvojnega stika z Zahodom. Ne le, da je dobila od Zdrženih držav popolno trgovinsko mornarico in več tovornih avtomobilov, kakor jih je sploh kupil imenih — ampak se je okoristila tudi z nemško tehniko. Med kratko zasedbo zahodne Rusije so na primer Nemci napravili tam več asfaltnih cest, kakor pa jih je imela prej vsa Sovjetska zveza. Po vojni pa se je Sovjetska zveza okoristila z možgani vzhodnonemških znanstvenikov.

Ze krata ocenitev ruskih razmer počaka, da so šele po vojni začeli dosegati resniki tehnični napredek in zato se morajo v celoti zahvaliti stiku z Zahodom.

Clovek si ne more predstavljati, zaka je v času med obema vojnoma dosegli tako malo. Seveda so bile v tem pogledu tudi izjemne. Toda moj glavni vtis o Sovjetski zvezzi je ta, da je to dežela, v kateri primanjkuje prometejskega ustvarjalnega ognya. Toda v deželi, kjer je nevarnost, da razglasijo vsako novo idejo za zločin, ni to nič prenenetljivega.

(John Smith)

(Konec prihodnjic)

KDO BO TRUMANOV NASLEDNIK?

ROBERT ALFONZ TAFT

Republikanskega kandidata za ameriškega predsednika Roberta A. Tafta spoštujejo prav tako njegovi pristaši kot tudi nasprotniki zaradi njegovega postenega in neoporečnega značaja. Paul Douglas, eden najuglednejših demokratskih senatorjev, je o njem izjavil: »Vsi vemo, da senator Taft ni samo nadve sposoben mož (po mojem mnenju mogoče sploh najposobnejši Američan), ampak da je tudi poseten, odkrit in pogumen!«

Zavedajoč se, da bo zunanja politika igrala glavno vlogo v volilni propagandi leta 1952, je senator Taft objavil svoje misli o mednarodnih vprašanjih v posebni knjigi, ki ji je dal naslov »Zunanja politika za Američane«. Taft meni, da predstavlja največjo, nevarnost za mir in varnost sveta sovjetski ekspanzionizem. Velič del knjige je posvečen njegovemu mnenju, tem, kako lahko klubuje svobodni svet komunističnemu imperializmu.

»Sovjetska nevarnost — piše Taft — je postala danes tako resna, da je po mojem mnenju za obrambo svobode in miru Združenih držav treba gospodarsko in vojaško pomagati mnogim državam, vendar samo v primeru, ko je jasno do kazano, da te podpore tvorijo učinkovito sredstvo za pobiranje komunistične napadnalnosti!«

V kritiziranju zunanja politike sedanje vlade poudarja Taft, da ni nasproten programu pomoči tujini, da pa je včasih proti obsegu te pomoči. Zato je bil za Marshallov načrt, je pa glasoval za znižanje od vlade zahtevanih tistih postavk, ki jih označuje za »čudeša«. To znižanje — je takrat izjavil — bi preprečilo neizogibno razširanje, ne da bi preprečilo doseglo ciljev načrta. Pred nekaj časa je izjavil, da je napočil čas, ko lahko prenehne gospodarska pomoč državam v Zadnjem Evropi. V priznanje za zasluge, ki si jih je pridobil s svojim delom na tem področju, so Tafta odlikovali poljska, finska in belgijska vlada.

Po končani evropski službi se je Taft vrnil v Združene države, kjer se je posvetil odvetništvu in kjer je kmalu stopil v javno življenje.

Od leta 1921 do 1933, z odmorom od 1927 do 1930, je Taft bil v lokalni upravi Ohio. Tu je zamislil reformo zastarelega fiskalnega sistema, ki jo je tudi izvedel ter si s tem zaslužil splošno odobravanje. Leta 1938 so ga izvolili za senatorja države Ohio in nato znova v letih 1944 in 1950.

V teh 14 letih, ki jih je prebil v senatu, je bil Taft član raznih komisij: za nakazila, za bankarstvo, za delo, prosveto in finance. Kot predsednik komisije za delo in socialno skrbstvo je bil Taft eden od zagovornikov zakona iz leta 1947 o odnosih med delodajalci in delavci, ki je splošno znan kot Taft-Hartleyev zakon. Bil je tudi predsednik mešane komisije za gospodarske zadeve, ki ima velik vpliv na razvoj ameriškega gospodarstva.

Od začetka leta 1947 se je senator odlično uveljavljal kot predsednik senatnega odbora za republikansko politiko, ki odloča o politiki in splošni strategiji republikanskega zastopstva v senatu.

O Taftu kot leaderju opozicije stranke v Kongresu je izjavil nekoš predsednik Truman: »Kadar mi nasplohute Taft, je to vedno v polju.

Taft živel na Filipinu, kjer je bil Taftov oče generalni guverner. Po letih so Taftovi mnogo potovali po Daljnem vzhodu.

Stari oče senatorja Tafta je bil senior minister pod predsednikom Ulyssesom Grantom. Njegov mlajši brat Charles, ki je tudi republikanec, se zdaj potuje za mesto guvernerja države Ohio. Charles Taft je bil na čelu reformnega gibanja, ki je ustvaril vzorno mestno upravo v Cincinnati, Ohio, leta 1889, kot najstarejši treh otrok. Leta 1907, leta pred izvolitvijo načrta, da želijo vladiti v državi, je bil Taft izvoljen za predsednika.

VESTI S TRŽAŠKEGA

Cerkev v službi ireditizma in narodnostne mržnje

Ne obravnavamo vprašanja, ki bi bilo novo za naše čitatelje.

Dodajemo samo še en člen veriži dokazov našega trpljenja in naše borbe za uveljavljanje naših pravic v vsakodrem političnem in cerkvenem življenu.

Dne 15. junija objava Katoliška cerkev god sv. Vida in sv. Modesta. Tema velikima krščanskima svetnikoma se tega dne oddolžujejo vsi verniki vesoljne Katoliške cerkve. Zato ne razumemo, zakaj so hoteli dati prav v Trstu njenemu praznovanju tako viden in za cerkvene koristi odbijajoč političen značaj.

Ker sta sv. Vid in sv. Modest patrona reške škofije, so hoteli dati naši demokrščanski in cerkveni ireditični krogi njunemu prazniku neprimerno značaj. Reški begunči (ki pa imajo reškega samo slučajnostnega naziv zaradi še bolj slučajnega začasnega bivanja na reških tleh) so priredili slovensko službo božjo v cerkvi sv. Antona novega, pri kateri je spregovoril sam tržaški škop, Mons. Santin ni bil povabljen k tej cerkveni slovensnosti v svojstvu tržaškega škofa, ampak kot bivši nadpastir reške škofije. Kaj pa je njegovo pastirovanje na Reki pomenilo za njegove hrvatske in slovenske verenike ter duhovnike, pa je zares že povsem znano!

Naš škop je govoril Rečanom o vzhodni krščanski vneni obeh reških patronov in pozival k posnehanju njunih vrlin vse Rečane, kajti edinole v znamenuju katoliške neustrašenosti je mogoče pričakovati končno zmago pravice nad kri-

vico.

Spretno je spregovoril naš škop! Isteč dne je v Gorici, na Svetem Mihaelu, govoril italijanski podstajnik za državno obrambo, Baroni, ki je v žoljem govoru sčeval zbrane Gorice proti sosednemu slovenskemu narodu, ki si je po njegovem krivično prilastil del

EVARHISTICKI KONGRES ZA DEVINSKI DEKANAT V STIVANU PRI DEVINU

dne 22. junija 1952

Po končanih pripravah v župnijah devinskega dekanata pričakujemo vse verniki željno dneva, ko bomo po svojih močeh mogli proslaviti dvestoletnico ustanovitve goriske nadškofije in tako javno izpricati ljubezen do evharističnega Je-

Zato vse verniki vsega devinskoga dekanata vladljivo vabimo vse naše brate in sestre, da se udeleže te verske manifestacije. Slavnosti prično točno ob 10. uri s pontifikalno sv. mašo in se zaključijo ob 4-ih popoldne s slovesno procesijo z Najsvejšim.

Velik uspeh II. nastopa gojencev Glasbene šole SPM

V petek, dne 6. junija t. l., je bil v Auditoriju Ljudskega doma II. javni nastop gojencev Glasbene šole SPM, kjer je nastopilo nadaljnih 13 klavirskih gojencev, 4 violinskih in dva na harmoniku. Velik napredok so pokazali tudi na tej produkciji vse gojenci od začetniške do višje stopnje. Pri vseh se opaža enostnost in disciplina tehničnega solista, ki temelji na preizkušeni sodobni didaktični podlagi, katera vodi do takih uspehov v vseh oddelekih instrumentalne šole.

Tako nam je klavirski začetnik Pavel Metz brezhibno v samozvestno zaigral Santolova Dimnikarja, Nevica Colja pa skladbo Gavarnija in Santolovo Veversico z brezhibnim prednasanjem. Milojka Tonon je pokazala v Cramarjevem Hrepenuju sigurnost udara in nastavka ter dokaj čustvenosti. Kako Tononova tako je tudi Sonja Polojac ob lani znatno napredovala in se poglobila ob izvajanjem Mac Dowellovega Jezerja v smiseln dinamiko in estetsko izvedbo Beethovenove Polace. Šasa Rudolf je ob Kozinovem Divertimentu in Skrjančku Cajkovskega pokazal že lep tehnični razvoj in smisel za logično fraziranje. Z bravurno tehniko in temperamentno igro je podala Lavra Caharija Schumannov Fantastični ples. Lijiva Luin je zaigrala Pozoljivo Pomladno jutro s čisto tehniko, kakor tudi Hadrijan Rustje Mendelsohnovo Pesem brez besed z dobro tehniko in dinamiko. V Bachovem Menuetu in Chopinovem preludiju št. 15 je pokazal Anton Maver že lepo mero muzikalne in tehnične zrelosti. Marina Theuerschuh je podala Schubertov Impromptu op. 142 z zanosom in priznanju vredno spremnostjo. Prijetno nas je iznenadila tudi Anica Maver z Bartkijevicovo Mesečno nočjo, ki zahteva poleg velike mere tehničnega znanja enako mero muzikalnega doživljaja. V Maverjevi nam dorašča upalna pianistka.

O izredni nadarjenosti še ne najstnetne Marjane Bolko smo se prepričali ob njenih dosedanjih nastopih. Njen napredok, njen tehnični znanje in prednasanje sega sedaj preko okvirja običajnih nastopov. Ona preseneča z blestečo igro in jo dokazala, da obvlada z luhkoto Schubertov Impromptu v As-duru, ki ga je igrala na pamet, kakor tudi na prvem nastopu Haydnovo Sonato.

O izredni nadarjenosti še ne najstnetne Marjane Bolko smo se prepričali ob njenih dosedanjih nastopih. Njen napredok, njen tehnični znanje in prednasanje sega sedaj preko okvirja običajnih nastopov. Ona preseneča z blestečo igro in jo dokazala, da obvlada z luhkoto Schubertov Impromptu v As-duru, ki ga je igrala na pamet, kakor tudi na prvem nastopu Haydnovo Sonato.

Občni zbor SDZ za STO

Občni zbor SDZ za STO bo 6. julija t. l. ob 9. uri v društvenih prostorih v Trstu, ulica Machiavelli 22-II.

Dnevni red:

1. - Overavljanje mandatov delegatov in izvolitev zapisnikarja;
2. - Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika;
3. - Razprava o poročilih in razrešnicu odboru po nadzornem odboru;
4. - Predlogi;
5. - Volitev predsednika in odbora; nadzornega odbora in članov razredišča;
6. - Slučajnosti.

Po členu 11. pravil SDZ imajo dostop na občni zbor delegati SDZ z vabilom.

Tajništvo

Počitniške kolonije

Tudi letos organizira Počitniški urad področnega predsedstva v Trstu počitniške kolonije za učence obheh spolov slovenskih osnovnih šol na Tržaškem.

Letovanja bo deležnih 500 slovenskih otrok STO-ja, ki bodo po razdeljeni v Devinu (160 otrok), v Saležu (140 otrok) in v Rigolatu (200 otrok). Občina Devin-Nabrežina pa bo poslala 116 učencev svojega okoliša v Cella di Ovaro v Karniji. Vse kolonije bodo delovale v dveh izmenah po 30 dni, posebej za dečke in posebej za deklice.

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu je prevzelo vodstvo in upravo obmorske letovanja v Devinu in zato opozarja starše otrok, ki so bili dodeljeni teji koloniji od Počitniškega urada področnega predsedstva, da bo odhod prve izmeni, sestavljene od samih dečkov, 8. julija t. l. Izpred sedeža SDD v ulici Machiavelli 22 načravnost v Devin, kjer ostanejo 30 dni na kojanju.

Okoli 10. avgusta t. l. bodo sledile dekllice za enako dobo.

Opozarjam starše, da SDD ne sprejema ali vpisuje otroke v devinski kolonijo, ampak je to pristojen edinole Počitniški urad področnega predsedstva v ulici Teatro 2-I, kateri edini določa o sprejemu otroka v eno izmed zgoraj navedenih treh kolonij. Na vsak način bo pa SDD obvestilo Demokraciji in slovenskem radiu pravodenje vse starše otrok, dodeljenih v Devin, o natančnem dnevu in uru odhoda, ter dostavilo seznam predmetov, ki jih mora vzeti vsak otrok s seboj.

Slov. dobrodelno društvo v Trstu vabi v soboto 21. t. m. ob 20.30 v Prosvetni domu na Opčinah. Na sporedno so: mladinsko petje, balet, prizori, igrica v dveh dejanjih in recitacije. Sodeluje učiteljski orkester. Vstopnina prostovoljna.

Občni zbor SDD v Trstu

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu vabi člane na IV. redni letni občni zbor, ki bo v četrtek dne 26. junija ob 20.30 na sedežu društva v ulici Machiavelli 22-II.

Dnevni red je naslednji:

- 1) Poročila predsednika, tajnika in blagajnika;
- 2) Razrešnica staremu odboru;
- 3) Volitev novega odbora in nadzorstva;
- 4) Slučajnosti.

Tajništvo

+ M. Flajban ml.

Pri težki motociklistični nesreči v bližini Gabrovec se je v torek 16. t. m. smrtno ponesrečil Mihail Flajban mlajši, sin edinec znanega tržaškega trgovca in slaščičarja ter somišljenja slovenskega demokratskega gibanja na Tržaškem, g. Mihaila Flajbana.

Pokojnik je bil vnet športnik in je bil zelo priljubljen med svojimi športnimi in družbenimi vrstniki. Leta 1951 je prevzel vodstvo očetove trgovine in je bil tudi kot trgovec zelo priljubljen med širšimi tržaškimi krogovi.

Težko prizadetim staršem, očetu Mihailu in materi Pierini, izrekamo naše najgljiblje sožalje.

V torek 17. junija popoldne okrog 7. ure se je smrtno ponesrečil nas ljubljeni edinec

NINO

o starosti 26 let.

Žalujoči družini

FLAJBAN - ALMACORA
in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob brički izgubi našega nepozabnega moža, očeta, brata in tista smo prejeli toliko izrazov sočutja, da se ne moremo vsakemu osebno zahvaliti. Zato se na tem mestu iskreno zahvaljujemo vsem organizacijam in posameznikom. Posebno zahvalo smo dolžni Odvetniški zbornici, društvu Pravnik, Slovenski demokratični zvezni, svetu Jugoslavške gospodarske delegacije prof. J. Žemljaku, zdravniku dr. Brunu Granu, častiti duhovščini ter dr. J. Agnelli in dr. F. Tončiču za poslovilni govor.

DRUŽINI ABRAM - JEVNIKAR

Občni zbor SDZ v Zgoniku

V nedeljo 15. t. m. ob 15. uri so se zbrali številni člani krajevne organizacije SDZ v Zgoniku v prijetnih prostorih gospodinje Pepce Grudnove, da pregledajo sadove svojega dela in izdelajo delovne načrte za bodoče.

Za predsednika novega odbora je izvoljen g. Jože Milič, za tajnika gd. Pepca Grudnova, v odbor pa gg. Janko Grilanc, Just Vodopivec, Josip Verginela, Henrik Doljek in Stanislav Bršnik.

Občni zbor je pokazal močno razgibanost našega članstva v Zgoniku po doseženih volilnih uspehih in ta razgibanost nudi vsa jamstva, da bodo uspehi v bodoče še mnogo večji.

Odgovorni urednik: dr. Janko Jež
Tiskarna »Adria«, d.d. v Trstu

ZDRAVNIK

Dr. FRANJO DELAK
v TRSTU

sprejema od 15.-17. ure
v ulici Commerciale št. 10-II
Pokličite tel. št. 31813

Dr. N. GIGLIA

Zobozdravnik - kirurg
Proteze in združevanje z najmodernejsimi sistemami.
Sprejema od 15. do 20. ure
Ulica Torre bianca 43-II
(Vogal ulica Carducci)

Letne obleke od 9.800 lir dalje

Popeline obleke iz čistega mako od 12.500 lir dalje

Hlače letne od 2.900 lir dalje

Hlače gabardine letne od 4.500 lir dalje

MAGAZZINI DEL CORSO

TRST, Korzo I
Galerija Protti

Mizarji ! Deske smrekove, macesnove in trdih lesov, trame in parke nuditi najugodnejne

CALEA

TEL. 90441 TRST
Viale Sonnino, 24

Skupina solastništva DODA

ULICA SEISMITT DODA (Ponziana)

GRADBNE STANOVANJ Z 2-3-4-5 PROSTORIJ S CENTRALNO KURJAVO, KOPALNICO IN DVIGALOM. ALDISIEV NACRT • ODPLACILA NA OBROKE - KRASEN RAZGLED NA MORJE.

- IZROČITEV 30. DECEMBRA 1952 -

Predbeleže pri
Soc. IMMOBILIARE LOMBARDI VENETO

TRST - Ulica Torrebianca 28 - Telefon 31-940

ZA BIRMO

Zapestne ure najboljših znamk, zlate verižice in druge zlate predmete dobiti po najnižjih cenah pri

Urarna - zlatarna ex Nordio, ul. Roma 19

Etažna stanovanja

(CONDOMINIO) 3 do 4 SOBE,

kopalnica, dvigalo in druge pritiskline se bodo gradila v ul. R.

Sanzio (plačilne olajšave ALDISIO)

Informacije pri admin. MICHEL UZZI, UL. ROSSETTI 59.

Tel. 93050 od 17. do 18. ure.